

147. Van Dale, de letter V (9)

1. De theatervoorstelling was noch een huiskamervoorstelling noch een grotezaalvoorstelling.
2. Hij had alles tjomme (voor tjoema) gedaan. Het voorste gedeelte van het toneel heet het proscenium (voortoneel).
3. De amfimixis betreft de geslachtelijke voortplanting, de apomixis (parthenogenese, parthenogenesis) de dito ongeslachtelijke.
4. Van voor de Reformatie is voorreformatorisch. Een voor-pv staat vooraan in een zin.
5. Moet paella nu met of zonder trema? En is er dan na afloop als toetje nog een coupe ijs voor de coupplengers? Hij bewoonde het ancestrale slot. De antepenultima is de voorvoorlaatste lettergreep, in 'stotteren' dus 'stot'. Dat is uiteraard een conditio sine qua non. Alibi, pretext en evasie zijn allemaal een voorwendsel, geen aanwensel. Welke antediluviaanse dieren en planten ken je? Zij overlegden samen, de cantor-organist en de chazan. De bed-bad-broodvoorziening en de overige sanitaire voorzieningen waren geregeld. De preses zakte door de voorzittersstoel. Een voosbinkie is de partner van een prostituee, een vop [vee-oo-pee] is een voetgangersoversteekplaats, een vopo was lid van de Vopo en voraciteit is vraatzucht, vooral van dieren. Was die mee-eter een goede vorket (leenvertaling van het Frans)? Een forket is een musketvork. Een doejoeng (doejong, dugong) is een vorkstaartige zeeke. Een vormelinge is een confirmanda. Was het nu V-vormig, eivormig of Z-vormig?
6. Entelechie is vormkracht. Rembrandt was de vorst der Nederlandse schilders, de soevereine vorst was de titel van Willem I, samen met anderen.
7. De prins-bisschop is een vorstbisschop. De Vos met de Gans vindt u aan de noordelijke sterrenhemel. De VOS staat niet alleen voor Vrouwen Oriënteren zich op de Samenleving - denk aan de voscursussen -, maar ook voor het Verbond der Vlaamse Oud-strijders, een patriottische vereniging. Het voskonijn is een haas uit de pampa's, een Braziliaans knaagdier, de viscacha. Bij haar was de vossen huid aan de leeuwenhuid genaaid. Een votometer vind je bij het stemmen, een fotometer bij een camera.
8. Een voucher is simpelweg een tegoedbon. In de voutenkamer werd vouvray uit de Loirestreek gedronken. De voyeur leed aan mixoscopie en begluurde haar voyante kleding.
9. De VPRO is de Vrijzinnig-protestantse Radio-omroep. Het NSB-blad heette indertijd Vova, Volk en Vaderland. De voxel is zo genoemd naar analogie met de pixel, ook een kleinste element.
10. De godsvrede (pax Dei, treuga Dei) staat geheel los van de Vrede van Versailles en die van Münster. Een vredesdemonstrant is een paxzalver. Na de vredesluiting kwam de vredesmacht in actie. Hij verdiende de kost in den vreemde. Statelozen moeten een vreemdelingenpas hebben. De VVV is de naam van de Vereniging voor Vreemdelingenverkeer.
11. De parcimonieuze krent leefde vrekkelig. De Vreugde der Wet (Simchat Thora) is veel specifiek dan vreugdevol vreugde scheppen in het algemeen., Faux amis en false friends zijn juist geen valse vrienden. Vriesdrogen is lyofiliseren. De vriezeman was heel vroeg dit jaar.
12. De Vrije Gemeente is modern en zetelt te Amsterdam, een vrije school maakt deel uit van het Belgisch gesubsidieerd vrij onderwijs, vrije energie is helmholtzenergie en vrije enthalpie is gibbsenergie. Als Pasen op een vrijdag valt, krijg je die miljoen euro van me. De EVA, in het Engels EFTA, is de Europese Vrijhandelsassociatie. De vrijheidsmuts is de rode, Frygische muts als symbool van de vrijheid, door de jakobijnen als onderscheidingsteken gedragen. Waart gij ook niet bij de franc-maçonnerie? Een vrijschijtertje is gemakkelijk als je tijdens de vrijmibo (vrimibo) naar de wc moet. Anemie (chlorose) is bleekzucht, de vrijsterziekte. Het zal de aanvaller vrijstaan, of hij vrij staat. Hij ging vrijuit voor de aanslag op het vrijthof. Geld kan vrijvallen, uitgewerkte raketten kunnen vrij vallen.

13. De vrijgevochten puber was vrijwilliger-verzorger. Was dit archeologische hoogstandje nu vroegbarok, vroeggotisch, vroeg-Grieks of vroegnegentiende-eeuws? Het vroegrijpe meisje was toch al wel vroegoud. Onze Karel was een vrolijke Frans. Het vromanefect maakt je zeker niet tot een tartuffe. Ook de Rooie Vrouwen zijn van meisjes gemaakt. 8 maart is de Internationale Vrouwendag. Daar heb je die misogynie vrouwenhater weer! De Vrouwepoort is de poort der Onze-Lieve-Vrouwekerk. Een vrouwtje kan een contrastekker zijn. De vrouwtjesplantein is inderdaad een plant. De afkorting vrpr. staat voor vraagprijs. Zilver wordt aangeduid met Ag.

Rein Leentfaar